

2021-05-31

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI dnr 20-28036

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Övergripande ansats för att bedöma pelare 2-vägledningen för svenska banker

Sammanfattning

Som en del av att EU:s nya kapitaltäckningsregelverk införs i Sverige kan Finansinspektionen (FI) fastställa en så kallad ”pelare 2-vägledning” för varje företag (nedan bank) som omfattas av tillsynslagen. FI ska bedöma vad som är en lämplig nivå på bankens kapitalbas för att den exempelvis ska kunna täcka risker, eller aspekter av risker, och hantera framtida stressade situationer – utöver vad som redan täcks av minimikraven, de särskilda kapitalbaskraven och det kombinerade buffertkravet, eller kravet på en bruttosoliditetsbuffert. Om FI anser att en bank behöver mer kapital ska banken underrättas om det i en pelare 2-vägledning.

I den här promemorian redogörs för den övergripande ansats som FI kommer att tillämpa för att bedöma bankernas pelare 2-vägledningar. Ansatsen bygger vidare på de besked som lämnades i november 2020 i promemorian ”Nya kapitalkrav för svenska banker” (kapitalkravspromemorian).¹

Det framgår av förarbetena till den nya tillsynslagen att pelare 2-vägledningen kan bedömas utifrån dels stresstester, dels andra aspekter. FI avser att som utgångspunkt använda ett kvantitativt stresstest för att bedöma storleken på det kapital som banken bör ha. Resultatet av stresstestet kompletteras sedan med andra relevanta bedömningsgrunder, innan den vägledning som banken underrättas om fastställs utifrån en samlad bedömning.

I promemorian utvecklar FI också sin syn på hur banken kan använda det kapitalutrymme som skapas genom vägledningen.

---

¹ För mer information se promemorian ”Nya kapitalkrav för svenska banker” (FI Dnr 20-20990), november 2020, FI.

Innehåll

1	Bakgrund och introduktion.....	3
1.1	Bakgrund och syfte	3
1.2	FI:s tidigare besked om pelare 2-vägledningen	4
1.3	Tillämpningsområde	6
1.4	Rättsliga förutsättningar	7
1.5	Ärendets beredning	7
2	Övergripande ansats	8
2.1	Generella remissynpunkter	9
2.2	Huvudsaklig stresstestmetod och placering i intervall	12
2.3	Prövning av andra bedömningsgrunder	16
3	Användning av det kapitalutrymme som skapas genom pelare 2- vägledningen	18
4	Offentliggörande	19
4.1	Pelare 2-vägledningens storlek	19
4.2	FI:s metoder	20
5	Förslagets konsekvenser.....	20
5.1	Konsekvenser för bankerna	20
5.2	Konsekvenser för FI	21
	<i>Bilaga</i>	22

1 Bakgrund och introduktion

1.1 Bakgrund och syfte

Genom EU:s bankpaket om riskreducerande åtgärder (bankpaketet) ändras regelverket för de svenska bankernas kapitalkrav.² Bankpaketet är ett resultat av förhandlingar på global nivå inom ramen för samarbetet i Baselkommittén för banktillsyn (Baselkommittén) och rådet för finansiell stabilitet (FSB). Bankpaketet ändrar EU:s kapitaltäckningsregelverk i huvudsak genom ändringar i tillsynsförordningen³ samt genom ändringar i kapitaltäckningsdirektivet.⁴ Tillsynsförordningen är direkt tillämplig i alla medlemsstater och ändringarna ska i huvudsak tillämpas från och med den 28 juni 2021. Ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet har genomförts i svensk rätt i huvudsak genom lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag (tillsynslagen) och lagen (2014:966) om kapitalbuffertar (buffertlagen). Ändringarna trädde i kraft den 29 december 2020.

Det övergripande syftet med ändringarna är att ytterligare minska riskerna i EU:s banksektor genom att stärka bankernas motståndskraft mot kriser och säkerställa att samhällskritiska verksamheter kan upprätthållas vid en kris. FI redovisade i kapitalkravspromemorian hur vi avser att tillämpa de nya reglerna i Sverige.

Som en del i att de nya reglerna införs har FI valt att kalla begreppet en vägledning i pelare 2 för ”pelare 2-vägledning”. Syftet med pelare 2-vägledningen är att banken ska ha en tillräcklig kapitalbas för att täcka risker eller aspekter av risker som inte täcks av andra krav och kunna absorbera förluster vid en finansiell påfrestning. På så sätt skapas en tröskel innan överträdelser mot de olika buffertkraven medför automatiska utdelningsrestriktioner. Ingen svensk bank omfattas av en bruttosoliditetsbuffert i pelare 1. För de banker som har bruttosoliditetskravet

---

² Förslagen i denna promemoria rör de företag som omfattas av tillsynslagen. Det innefattar kreditinstitut inklusive banker, och vissa värdepappersbolag, både på solonivå och på gruppnivå. I promemorian benämns alla dessa företag i regel för ”banker”. Från och med juni 2021 kommer dock de allra flesta värdepappersbolagen i stället att bli föremål för ett särskilt kapitaltäckningsregelverk för värdepappersbolag, se prop. 2020/21:173. De kommer därför i praktiken inte att påverkas i någon större utsträckning av det som följer av denna promemoria.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag kallas för tillsynsförordningen. Ändringarna i bankpaketet införs genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/876 om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 samt förordning (EU) nr 648/2012. Denna ändringförordning har sedan till viss del ändrats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/873 vad gäller vissa anpassningar mot bakgrund av covid-19-pandemin.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag kallas för kapitaltäckningsdirektivet. Ändringarna i bankpaketet införs genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU)2019/878 om ändring av direktiv 2013/36/EU.

som det mest restriktiva kravet, utgör därför vägledningen en buffert för att motverka att minimikravet bryts.

Det kapital som anges i en pelare 2-vägledning kan beräknas genom stresstester, men det kan även baseras på andra aspekter. I den här promemorian redogörs på ett övergripande plan för hur FI avser att bedöma det kapital som kommer att anges i en pelare 2-vägledning, med tyngdpunkt på den del som ges av stresstester. FI återkommer om det behövs vid ett senare tillfälle med närmare preciseringar kring övriga aspekter, utöver vad som framgår av den här promemorian. Om FI avser att tillämpa nya delmetoder eller förändra de befintliga på ett sådant sätt att utfallet påverkas materiellt och om det är relevant för flera banker kommer sådana kompletteringar att remitteras i en särskild ordning.

1.2 FI:s tidigare besked om pelare 2-vägledningen

FI ska alltså enligt de nya reglerna om pelare 2-vägledningen underrätta de berörda bankerna om vad som är en lämplig nivå på bankens kapitalbas för att till exempel täcka risker eller aspekter av risker och hantera framtida stressade situationer som inte redan täcks av minimikraven, de särskilda kapitalbaskraven och det kombinerade buffertkravet, eller kravet på en bruttosoliditetsbuffert.

Pelare 2-vägledningen ersätter den kapitalplaneringsbuffert som FI har tillämpat tidigare. I det följande summeras de besked som tidigare har getts om pelare 2-vägledningens utformning.

FI avser att som utgångspunkt använda stresstester för att bedöma storleken på pelare 2-vägledningen. Därtill kan andra komponenter komma att inkluderas i vägledningarna.

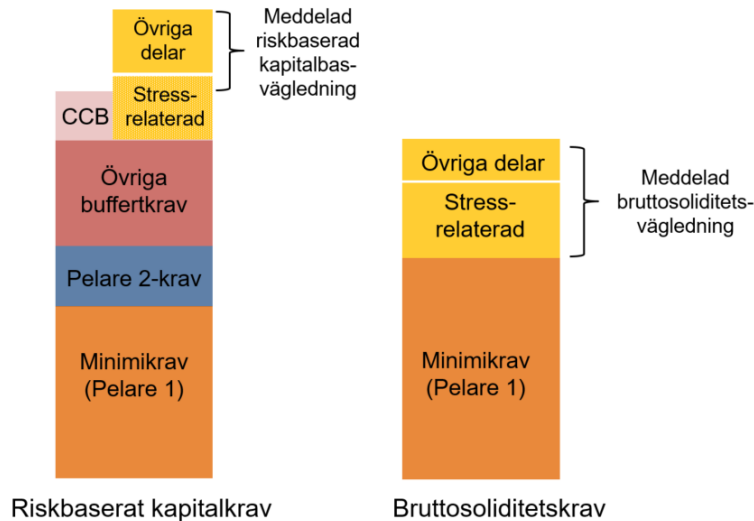
FI kommer för varje bank att bedöma:

- en riskbaserad pelare 2-vägledning uttryckt i procent av de riskvägda tillgångarna, respektive
- en bruttosoliditetsvägledning uttryckt i procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditet.

Det kapitalbehov som bestäms genom den riskbaserade pelare 2-vägledningen ska räknas av mot kapitalkonserveringsbufferten. Det innebär att den riskbaserade pelare 2-vägledning som banken underrättas om kommer att ange den nivå som överstiger kapitalkonserveringsbufferten. Någon motsvarande avräkning görs inte för bruttosoliditetsvägledningen eftersom det inte finns någon motsvarighet till kapitalkonserveringsbufferten i reglerna för bruttosoliditet.

Diagram 1 visar schematiskt hur vägledningen förhåller sig till de övriga kapitalkravskomponenterna.

Diagram 1 Vägledningarnas övergripande utformning

Källa: FI

Anmärkning: Kapitalkonservationsbuffert förkortas CCB (capital conservation buffer). Storleken på de olika delarna i diagrammet och staplarnas förhållande till varandra ska inte ses som en indikation på hur bestämmelserna faktiskt kommer att tillämpas.

FI kommer som utgångspunkt att underrätta banken om både en riskbaserad vägledning och en bruttosoliditetsvägledning för den högsta organisatoriska nivån som vi har tillsyn över. Det innebär att vi underrättar banken om vägledningen på gruppnivå (konsoliderad situation) om det finns en grupp under svensk tillsyn, och annars på solonivå. Om det finns särskilda skäl kan FI komma att underrätta om en vägledning också på solonivå även när gruppnivån står under svensk tillsyn.

Den riskbaserade pelare 2-vägledningen och bruttosoliditetsvägledningen kommer endast att kunna uppfyllas med kärnprimärkapital. Då FI i övrigt kommer att besluta och uttrycka det särskilda kapitalbaskravet som en procentsats av de totala riskvägda tillgångarna, respektive av exponeringsbeloppet för bruttosoliditet, kommer vi även att ange vägledningen på samma sätt. FI kommer också att offentliggöra underrättade vägledningar.

Om en bank bryter mot vägledningen får det inte automatiskt några konsekvenser. Samtidigt följer av lag att FI har möjlighet att vidta åtgärder om en bank inte håller en tillräcklig kapitalbas för att uppfylla den vägledning som banken har underrättats om. FI kan exempelvis intensifiera sin uppföljning av banken i tillsynen eller besluta om ett pelare 2-krav. Förenklat beskrivet kan vi därmed helt eller delvis ersätta vägledningen med ett särskilt kapitalbaskrav. Det kan i sin tur leda till att banken inte uppfyller det kombinerade buffertkravet och att den därmed automatiskt får restriktioner för till exempel vissa värdeöverföringar.

Vad gäller storleken på pelare 2-vägledningen bedömer FI att den för de flesta banker i regel kommer att uppgå till 1,0–1,5 procent av de riskvägda

tillgångarna och 0,2–0,5 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditet. Nivåerna kan komma att variera mellan banker och kan i enskilda fall bli lägre eller högre än vad dessa intervall anger.

Den vägledning som FI underrättar en bank om kommer att gälla fram till dess att vi underrättar den om en ny vägledning.

1.3 Tillämpningsområde

För alla banker som träffas av tillsynslagen, där bestämmelser om pelare 2-vägledningen har införts, ska FI bedöma vad som är en lämplig total kapitalbasnivå för respektive bank och utifrån den meddela banken en pelare 2-vägledning, där så är relevant. Alla dessa banker kan således komma att få en sådan vägledning fastställd.

FI gör årligen en tillsynskategorisering enligt Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinje (EBA:s riktlinje) om översyn- och utvärderingsprocessen (ÖUP).⁵ Kategoriseringen omfattar svenska kreditinstitut och utländska kreditinstituts svenska filialer och görs bl.a. för att visa hur FI tillämpar proportionalitet i sin tillsyn. Tillsynskategoriseringen fastställs under hösten varje år och offentliggörs på FI:s webbplats.⁶

Kategoriseringen syftar bland annat till att ge FI underlag att bestämma frekvens och omfattning av respektive banks ÖUP. FI kommer att göra sin bedömning av relevant pelare 2-vägledning inom ramen för ÖUP:n.

Som utgångspunkt kommer FI att se över bedömningen

- årligen för banker i tillsynskategori 1
- vartannat år för banker i tillsynskategori 2.

FI kan komma att avvika från denna periodicitet om det finns skäl för det. För banker i tillsynskategori 3 och 4 genomförs ÖUP mer sällan så länge det inte finns någon indikation på betydande risker för den ekonomiska sundheten eller bristande efterlevnad av regelverk.

Lagstiftningen som reglerar pelare 2-vägledningen trädde i huvudsak i kraft den 29 december 2020. Reglerna om bruttosoliditet träder i kraft den 28 juni

---

⁵ Reviderade riktlinjer om gemensamma förfaranden och metoder för översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP) och stresstester för tillsynsändamål och om ändring av EBA/GL/2014/13 av den 19 december 2014.

⁶ För mer information om FI:s metod för själva kategoriseringen se promemorian ”Finansinspektionens kategorisering av kreditinstitut och filialer för den löpande tillsynen och användningen av tillsynsmetoder” (FI Dnr 19-18524), september 2019, FI. För mer information om nu gällande kategorisering se promemorian ”Tillsynskategorisering av svenska kreditinstitut och utländska kreditinstituts svenska filialer för 2021” (FI Dnr 20-1930), september 2020, FI.

2021. Vad gäller tidpunkten för den första underrättelsen om lämplig pelare 2-vägledning kommer FI att göra sin bedömning av dels den riskbaserade vägledningen, dels bruttosoliditetsvägledningen i samband med den första ÖUP som banken omfattas av efter att respektive ändring i tillsynslagen har trätt i kraft.⁷

1.4 Rättsliga förutsättningar

Möjligheten för FI att bestämma lämpliga kapitalbasnivåer och utifrån detta underrätta bankerna om sina respektive pelare 2-vägledningar framgår av 2 kap. 1 c § tillsynslagen. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att vägledningen får bestämmas på basis av stresstest, men också av andra överväganden.⁸ Vägledningen kan alltså bestämmas av det kapital som bedöms nödvändigt med hänsyn till stresstester, men också av kapital som på grundval av andra aspekter bedöms nödvändigt.

Vägledningen får enligt samma förarbeten täcka risker som omfattas av beslut om särskilt kapitalbaskrav endast i den mån vägledningen täcker aspekter av dessa risker som inte redan täcks av det särskilda kapitalbaskravet.

Vägledningen får alltså användas för att täcka samma risker som redan täcks av det särskilda kapitalkravet, men det behöver riktas mot andra aspekter av dessa risker.

Vägledningen ska enligt samma förarbete vara instituttspecifik. På motsvarande sätt som för det särskilda kapitalkravet kan FI använda olika bedömningsmetoder för att bestämma vägledningens storlek. Metoderna genererar ett instituttspecifikt resultat eftersom de tar hänsyn till varje banks enskilda exponeringar.

Det finns inget hinder i regelverket mot att använda förenklade stresstest för vissa kategorier av banker. Det framgår också av punkten 388 i EBA:s riktlinje att förenklade stresstester kan användas.

1.5 Ärendets beredning

I remisspromemorian om FI:s tillämpning av de nya kapitalkraven för svenska banker som publicerades den 25 september 2020, aviserade FI sin avsikt att ta fram en ansats för att bedöma pelare 2-vägledningen och att remittera ett förslag under våren 2021.

Den 1 december 2020 ordnade FI ett informationsmöte för branschföreträdare och redogjorde där för sina övergripande planer för att utforma ansatsen. På mötet presenterades bland annat vår avsikt att utgå från olika stresstester, att

---

⁷ Se vidare promemorian ”Tillämpning av kapitalkrav tills FI:s nästa beslut om särskilda kapitalbaskrav efter en översyn och utvärdering” (FI dnr 20-28013), december 2020, FI.

⁸ Prop. 2020/21:36, sid 113.

allokera bankernas utfall i olika intervall och vi informerade om att en kvalitativ bedömning skulle göras av utfallen.

Den 15 februari 2021 remitterade FI ett förslag till övergripande ansats för att bedöma pelare 2-vägledningen för svenska banker (remisspromemorian).⁹ Remissen skickades till tretton remissinstanser och lades också ut på FI:s webbplats. Sista svarsdagen var den 12 mars 2021. Svar har kommit in från *Finansbolagens Förening, Fondbolagens förening, Kommuninvest i Sverige AB (Kommuninvest), Konkurrensverket, Riksgäldskontoret (Riksgälden), Sparbankernas Riksförbund, Svenska Bankföreningen (Bankföreningen), Sveriges riksbank (Riksbanken) och Swedish Fintech Association.* Fondbolagens Förening, Konkurrensverket och Riksgälden har inga synpunkter på förslagen i remisspromemorian.

FI har beaktat samtliga inkomna remissynpunkter, även de som vi inte redogör för i promemorian. I de fall synpunkterna handlade om att vi borde tydliggöra hur vi avser att gå till väga har det i möjligaste mån hanterats direkt texten.

2 Övergripande ansats

Det här avsnittet redogör på ett övergripande plan för den ansats som FI kommer att använda för att bedöma pelare 2-vägledningen, såväl den riskbaserade som den bruttosoliditetsbaserade.

Ansatsen bygger på två led. Den tar sin utgångspunkt i ett stresstest som utifrån en rad antaganden och metodval beräknar vilken minskning av kärnprimärkapitalrelationen som banken skulle kunna drabbas av. Utfallen från stresstestet kommer att avrundas till olika intervall. Därefter följer ett andra led i vilket FI kommer att väga in andra kvantitativa och kvalitativa bedömningsgrunder.

FI kommer utifrån en samlad bedömning av de två leden att för varje bank fastställa det procentuella kapitalpåslag som är lämpligt för att banken ska kunna möta de risker eller aspekter av risker som har identifierats i bedömningen, och som inte redan täcks av de andra delarna av kapitalkravet. Genom att göra en samlad bedömning kan FI också säkerställa att det inte sker några alltför kraftiga omotiverade förändringar i utfallen från ett år till ett annat.

Den vägledning som FI utifrån denna ansats finner lämplig kommer bankerna att underrättas om; i fallet med den riskbaserade vägledningen dock efter avräkning mot kapitalkonserveringsbufferten.

---

⁹ Se remisspromemorian ”Övergripande ansats för att bedöma pelare 2-vägledningen för svenska banker” (FI dnr 20-28036), FI, 15 februari 2021.

2.1 Generella remissynpunkter

2.1.1 Inkomna synpunkter

Bankföreningen är av uppfattningen att den föreslagna ansatsen inte är tillräckligt tydlig. Den känslighetsbaserade stresstestmetod som presenteras är inte tillräckligt specificerad för att bankerna ska kunna uppskatta effekten för den egna banken. Detsamma gäller för de kvalitativa bedömningsgrunderna. Bankföreningen anser inte heller att det är tydligt hur de olika bedömningsgrunderna kommer att användas tillsammans. Det menar remissinstansen kommer att göra det svårt för bankerna att förutse utfallet av ansatsen, vilket i sin tur blir en utmaning för dem i deras interna kapitalplanering. Vad gäller frekvensen för att fastställa pelare 2-vägledningen delar Bankföreningen FI:s uppfattning att den bör göras i samband med respektive banks ÖUP. För de banker som inte har haft någon kapitalplaneringsbuffert tidigare, anser Bankföreningen att de bör kunna fortsätta på samma sätt fram till dess att banken underrättats om sin första pelare 2-vägledning. Bankföreningen framhåller också att en eventuell dubbelräkning mot andra kapitalkrav måste undvikas. Slutligen anser Bankföreningen i denna del att FI när den fastställer vägledningen måste ta hänsyn till relevanta förhållanden för den enskilda banken, och att det inte är tillräckligt med en anpassning endast utifrån tillsynskategori för att uppfylla lagens krav på vägledningens instituttspecifika karaktär.

Kommuninvest framhåller att FI bör ta tillräcklig hänsyn till olika typer av affärsmodeller och att en alltför enhetlig stresstestmetod inte vore lämplig. Särskild hänsyn bör också tas inom ramen för de kvalitativa bedömningsgrunderna och den samlade bedömningen.

Riksbanken tillstyrker förslaget till ansats. Riksbanken anser att pelare 2-vägledningen bör täcka de strukturella risker som svenska banker är utsatta för och att den riskbaserade vägledningen inte bör underskrida nivån för kapitalkonserveringsbufferten. Vidare anser Riksbanken att stresstest som inte baseras på ett makroekonomiskt scenario riskerar att underskatta samvariansen mellan olika riskparametrar, och att den makrobaserade stresstestmetoden därför bör ges en central roll i beräkningen av vägledningen. Riksbanken anser också att vägledningen bör fastställas genom beslut.

Sparbankernas Riksförbund uppmärksammar inledningsvis att förslaget benämns ”övergripande ansats” och inte kapitalkravs- eller metod-pm. Likaså ifrågasätter Riksförbundet varför FI använder begreppet ”pelare 2-vägledning” i stället för någon av de termer som används i tillsynslagen (”underrättelse om lämplig kapitalbasnivå”) respektive kapitaltäckningsdirektivet (”riktlinje för ytterligare kapitalbas”). Sparbankernas Riksförbund anser att förslaget inte heller kommer att borga för en tillräckligt instituttspecifik bedömning, då det inte är tillräckligt att beräkningarna baseras på de enskilda bankernas exponeringar. Sparbankernas Riksförbund har vidare flera synpunkter på processen för hur FI bedömer lämplig pelare 2-vägledning. För det första anser

Riksförbundet att banker i kategori 3 och 4 bör få en ÖUP fastställd med tätare intervall än vad som hittills har varit fallet. De tolkar vidare FI:s formuleringar i remisspromemorian som att en ÖUP kan komma att göras mer sällan framöver. Enskilda sparbanker kan då behöva fastställa sitt kapitalbehov utan dialog med FI under lång tid med risk för att divergerande uppfattningar om kapitalbehovets omfattning växer fram. Riksförbundet tolkar även FI:s formuleringar som att en prövning inte alltid kommer att göras och påtalar därför att FI enligt lagen tvärtom är skyldig att pröva frågan för alla banker. De anser också att besluten om pelare 2-vägledningen bör vara motiverade på samma sätt som för de övriga kapitalkraven. Sammantaget i denna del anser Riksförbundet att det vore lämpligt med ett förenklat förfarande för bankerna i kategori 3 och 4, för att göra det möjligt att genomföra ÖUP med tätare intervall.

Swedish Fintech Association ger som övergripande synpunkt att förslaget inte är tillräckligt anpassat för mindre aktörer som är snabbväxande och befinner sig i en investeringsfas, är nya på marknaden, eller har en hög kapitaltäckning för att täcka upp för en expansionsfas. De menar också att FI i den publicerade metoden inte är tillräckligt öppna med när det gäller hur dessa typer av bolag kommer att bedömas. Förslaget anses missgynna aktörer av ovan nämnda slag till förmån för större och mer traditionella banker, samt att riskerna i bankerna inte mäts på ett adekvat sätt. Vad gäller processen för att fastställa vägledningen anser *Swedish Fintech Association* att det faktum att ÖUP genomförs mer sällan än vartannat år för banker i tillsynskategori 3 och 4, riskerar att leda till att vägledningen blir missvisande och inaktuell, särskilt för mindre och snabbväxande bolag.

Finansbolagens Förening anser inte att den översiktliga beskrivningen i remisspromemorian är tillräcklig för att det ska gå att uppskatta effekten för det egna institutet. Det gäller såväl för den huvudsakliga stressmetoden, den känslighetsbaserade metoden som för de kvalitativa bedömningsgrunderna.

2.1.2 FI:s kommentarer om de generella remissynpunkterna

FI noterar att flera av remissinstanserna önskar att vi ska presentera ansatsen och inte minst dess olika delmetoder mer detaljerat än vad som gjordes i remisspromemorian. Exempelvis menar branschorganisationerna att ansatsen bör vara så pass tydlig att bankerna i praktiken kan räkna ut sina utfall själva. I syfte att ytterligare stärka de berörda bankernas möjlighet till förståelse av FI:s metoder kommer respektive bank i samband med att den erhåller den avstämningsskrivelse i vilken FI:s preliminära nivå på vägledningen anges också att delges information om hur det känslighetsbaserade stresstestet kalibrerats och vilket utfall det har givit. Samtidigt kommer FI att därutöver tillämpa ett mått av kvalitativa bedömningar, vilket medför att den slutgiltiga vägledningen kan komma att avvika från stresstestutfallet.

Vad gäller *Bankföreningens* synpunkt att det skulle vara osannolikt att många banker skulle få ett utfall som överstiger kapitalkonserveringsbuffertens nivå

på 2,5 procent, eftersom det har varit få som har fått ett påslag utöver denna nivå med kapitalplaneringsbufferten, vill FI framhålla följande. Även om metoden för det känslighetsbaserade stresstestet bygger vidare på den metod som till i dag har använts för att beräkna kapitalplaneringsbufferten finns det flera skillnader mellan dem och de är därför inte helt jämförbara. Vidare tas numera också hänsyn till utfallen från andra typer av stresstest. Som nämndes ovan kan ytterligare kvalitativa bedömningsgrunder också komma att vägas in.

Frågan om dubbelräkning mot andra kapitalkrav, som *Bankföreningen* också lyfter, är inte ny utan en fråga som diskuterades även i samband med kapitalplaneringsbufferten. Det finns därför anledning att här återupprepa vad FI tidigare har framfört i denna fråga. Pelare 2-vägledningen ska utgöra ett första skydd mot en sjunkande kapitaltäckning, det vill säga mot förluster och ökande riskvägt exponeringsbelopp, och det underskridande av kapitalkravet som kan följa av det. Bedömningen av vägledningens storlek omfattar därför oundvikligen samma slags risker som pelare 1 och pelare 2 i övrigt omfattar, exempelvis risk för kreditförluster, men med mindre konservativa antaganden. FI:s tillämpning är inte unik, utan överensstämmer med hur regelverket praktiskt är avsett att tillämpas och med hur andra inom EU, exempelvis den gemensamma tillsynsmekanismen i bankunionen, tillämpar det. Vägledningen ska dock inte täcka sådana risker som i övrigt täcks av det kombinerade buffertkravet.

Flera av remissinstanserna för fram övergripande synpunkter om frekvensen för hur ofta ÖUP och pelare 2-vägledningens fastställs. *Sparbankernas Riksförbund* och *Swedish Fintech Association* anger i sina respektive remissvar att bedömningen kommer att göras alltför sällan för banker i tillsynskategori 3 och 4. Sparbankernas Riksförbund föreslår för sin del att FI bör etablera ett förenklat förfarande för dessa banker, för att göra det möjligt att oftare göra bedömningarna. FI tar till sig av dessa synpunkter. Vi avser att se över om det är möjligt att genomföra fler ÖUP för banker i tillsynskategori 3 och 4 genom att förenkla vissa förfaranden.

Som redogjorts för ovan anser också flera av remissinstanserna att ansatsen inte är tillräckligt instituttspecifik till sin utformning. Exempelvis anförs att en uppdelning utifrån tillsynskategori och beräkning baserad på enskilda exponeringar inte utgör tillräcklig grund för att säkerställa en instituttspecifik bedömning. Vidare anförs att ansatsen skulle ta sin utgångspunkt i de stora bankernas situation i alltför stor utsträckning och inte vara utformad för mindre och nyetablerade banker. FI vill här poängtera att kvalitativa aspekter ingår som en del i den samlade bedömningen av vägledningens storlek just av denna anledning, det vill säga för att säkerställa att en beräkning inte appliceras mekaniskt utan vidare påsyn av ansvariga experter. Ansatsen måste samtidigt vara baserad på olika former av minsta gemensamma nämnare för att vara förutsägbar och säkerställa att gällande lagstiftning tillämpas på ett rättssäkert sätt.

FI delar *Riksbankens* uppfattning om att pelare 2-vägledningen ska täcka de strukturella risker som svenska banker är utsatta för, och menar att det också kommer att bli så genom de samlade kapitalkraven inklusive vägledningen. Vi vill vidare framhålla att två makrobaserade stresstestmetoder, vid sidan om övriga grunder, kommer att beaktas vid bedömningen av vägledningen för kategori 1- och vissa kategori 2-banker. Vad gäller Riksbankens önskemål om att FI ska fatta formella beslut om pelare 2-vägledningen kan konstateras att enligt 2 kap. 1 § c tillsynslagen ska myndigheten underrätta ett institut om skillnaden mellan lämpliga kapitalbasnivåer för institutet och dess kapitalbaskrav enligt tillsynsförordningen, buffertlagen och tillsynslagen. Det innebär att pelare 2-vägledningen inte kan ha någon annan rättslig form än som en underrättelse. Underrättelsen om pelare 2-vägledningen kommer som utgångspunkt att göras i form av samma dokument som ett beslut om ett särskilt kapitalbaskrav.

Vad gäller *Sparbankernas Riksförbunds* terminologiska synpunkter är skälet till att FI har valt att kalla förslaget för ”övergripande ansats” att det bygger på flera olika underliggande metoder och att det mot den bakgrunden kunde ha varit missvisande att kalla ansatsen för metod. Vad gäller begreppet ”pelare 2-vägledning” är det lämpligt eftersom vi anser att det bättre fångar åtgärdens beskaffenhet och syfte samt då begreppet ”riktlinje” typiskt sett associeras med de riktlinjer som ges ut av EBA. Begreppet används dessutom sedan tidigare i FI:s föreskrifter (FFFS 2014:12).

2.2 Huvudsaklig stresstestmetod och placering i intervall

FI:s ställningstagande: FI avser att i huvudsak förlita sig på en känslighetsbaserad stresstestmetod. Utfallen kommer att beräknas i riskvägda termer såväl som i bruttosoliditetstermer där förändringar i de riskvägda exponeringsbeloppen endast påverkar de riskbaserade beräkningarna. Metoden kommer att tillämpas för alla banker, men det kan bli aktuellt att exponera bankerna för något olika former av stress, exempelvis för att det ska vara relevant för den aktuella affärsmodellen.

Metoden beräknar minskningen i bankernas kärnprimärkapitalrelation till följd av stressen och utifrån dess utfall kommer FI att placera respektive bank i ett intervall på en skala i termer av avrundade procentsteg. Intervallernas storlek skiljer sig åt mellan den riskbaserade pelare 2-vägledningen och bruttosoliditetsvägledningen.

2.2.1 Inkomna remissynpunkter

Bankföreningen anser att den känslighetsbaserade stresstestmetoden bör redogöras för mer i detalj för att bankerna ska kunna förutse utfallet av stresstestmetoden och i sin kapitalplanering ta höjd för kommande vägledning. När det gäller placeringen i intervall invänder inte *Bankföreningen* mot detta, men anser att FI bör använda intervallens mittpunkt i stället för maxpunkt. *Bankföreningen* anser också att intervallen är alltför stora och menar att de i stället bör vara maximalt 0,25 procent av riskvägda tillgångar respektive 0,075

procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditet. *Finansbolagens Förening* framför liknande synpunkter.

Kommuninvest anför i fråga om sin affärsmodell att intjäning inte är ett primärt mål, varför tester som modelleras med utgångspunkt i denna parameter kan bli missvisande jämfört med andra banker. *Kommuninvest* påpekar också att företaget endast lånar ut till motparter med noll i riskvikt.

Branschorganisationen *Swedish Fintech Association* påpekar att terminologin i FI:s förslag inte är helt konsekvent om vad det är som bedöms inom ramen för den känslighetsbaserade stresstestmetoden: minskning i absolut kapitalnivå eller i kapitalrelationen. De är av uppfattningen att det bör vara det förra. Vidare anför organisationen att de tolkar förslaget som att företag med hög kapitalisering i relation till de samlade minimi- och buffertkraven inte kommer att tillgodoräknas en sådan marginal. *Swedish Fintech Association* anser också gällande de kalibreringsval som beskrivs närmare i bilagan till den här promemorian, att ett antagande om statisk balansräkning riskerar att ge en skev bild av företag som har en hög tillväxt och för företag med hög omsättningshastighet. Organisationen anser inte heller att historiska kostnader är en lämplig utgångspunkt för att bedöma vad kostnaderna kommer att vara i framåtblickande mening, särskilt inte för företag i en tillväxtfas. *Swedish Fintech Association* anser också att det för banker som inte använder sig av IRK-modeller inte är lika tydligt hur kreditförlusterna kommer att skattas jämfört med för de som gör det.

Finansbolagens Förening anför när det gäller valet av leasing som en av de riskparametrar som kommer att ingå i den känslighetsbaserade stresstestmetoden, att kapitalkraven redan i pelare 1 är för högt satta.

2.2.2 Skälen för FI:s ställningstagande

Huvudsaklig stresstestmetod

FI bedömer det lämpligt att som huvudsaklig stresstestmetod använda en känslighetsbaserad metod. För detta ändamål har vi vidareutvecklat den metod som vi fram till nu har använt oss av för att bestämma kapitalplaneringsbufferten.¹⁰ Metoden har byggts ut för att kunna ta hänsyn till fler risker vad gäller de större bankerna. Den har även anpassats för att också kunna tillämpas på mindre banker.

Metoden konstrueras genom antaganden om förändringar av olika riskparametrar, exempelvis kreditförluster, räntenetto, provisionsnetto och finansnetto. Den bygger därmed inte på något underliggande makroekonomiskt scenario. Enligt metoden antas för kategori 1-bankerna också en viss tillväxt i balansräkningen i form av ersättning av förfallande marknadsfinansiering hos

---

¹⁰ Se promemorian ”Stresstestmetod för bedömning av kapitalplaneringsbuffert” (FI dnr 15-11526), augusti 2016, FI.

befintliga kunder. Stresstestmetoden används för att bedöma vilka negativa förändringar i tillgängligt kapital som kan uppstå både i riskbaserade termer och i bruttosoliditetstermer. För den riskbaserade beräkningen ingår också förändringar i de riskvägda exponeringsbeloppen.

Beräkningen görs utifrån den senast inrapporterade resultat- och balansräkningen, alternativt för de senast föregående åren, och avser ett treårigt förlopp. Om FI av något skäl skulle bedöma att resultat- och balansräkningen inte är representativ, exempelvis om den påverkats av större uppenbara engångseffekter, kan en justering för detta komma att göras för att bättre kunna uppfylla stresstestets framåtblickande syfte.

Genom att basera stresstestet på föregående års resultat finns det en risk att modellen får vissa procykliska inslag. Det vill säga att en svag makroekonomisk utveckling som resulterar i kreditförluster för bankerna kan innebära att de får högre pelare 2-vägledning. Det skulle i sin tur kunna leda till en kreditåstramning och därmed ytterligare press på den ekonomiska aktiviteten. FI strävar i möjligaste mån efter att undvika sådana procykliska inslag i reglering och tillsynsverktyg. Vi kommer därför att följa detta noga och se över olika sätt att hantera denna effekt i den fortsatta metodutvecklingen.

Swedish Fintech Association invänder mot att beräkningarna kommer att baseras på historisk data och ett antagande om statisk balansräkning, eftersom det riskerar att bli missvisande för nystartade eller snabbt växande företag. FI har viss förståelse för synpunkten, men konstaterar att detta är vedertagna metodval när det gäller stresstester. För företag som är i stark tillväxt bör det inte heller bara vara en nackdel, eftersom antagandet om statisk balansräkning allt annat lika torde leda till en underskattning av det framtida kapitalbehovet. Det är också naturligt för FI att ta viss höjd för ett högt kostnadsläge. Med det sagt är ett av syftena med att också beakta andra bedömningsgrunder såsom framgår av ställningstagandet i 2.3, att kunna göra en instituttspecifik bedömning för att exempelvis se om det finns poster som är av uppenbar engångskaraktär och som därför bör exkluderas ur beräkningsunderlaget. Vad gäller synpunkten om att företag med stor marginal till minimi- och buffertkraven – så kallad managementbuffert – inte skulle tillgodoräknas denna marginal anser vi inte att det är en relevant invändning. FI ska bedöma vad som är en lämplig samlad nivå på en banks kapitalbas och om vi bedömer att en vägledning utöver minimi- och buffertkraven är motiverad ska banken underrättas om det. Vilken kapitalnivå som banken sedan väljer att hålla utöver denna totala nivå är en fråga för banken att ta ställning till.

Den känslighetsbaserade stresstestmetoden kommer att tillämpas på alla banker i kategori 1–4, dock med vissa variationer. Stresstestets resultat kommer att anges både i riskvägtade termer och i termer av bruttosoliditet. Se bilagan för ytterligare detaljer om testets utformning.

Slutligen vad gäller *Swedish Fintech Associations* synpunkt om att FI inte är konsekvent i sitt val av terminologi remisspromemorian om ifall det är en minskning i kapitalnivån eller kapitalrelationen som den känslighetsbaserade stresstestmetoden tar sikte på, har vi förtydligat att det rör sig om en minskning i kapitalrelationen.

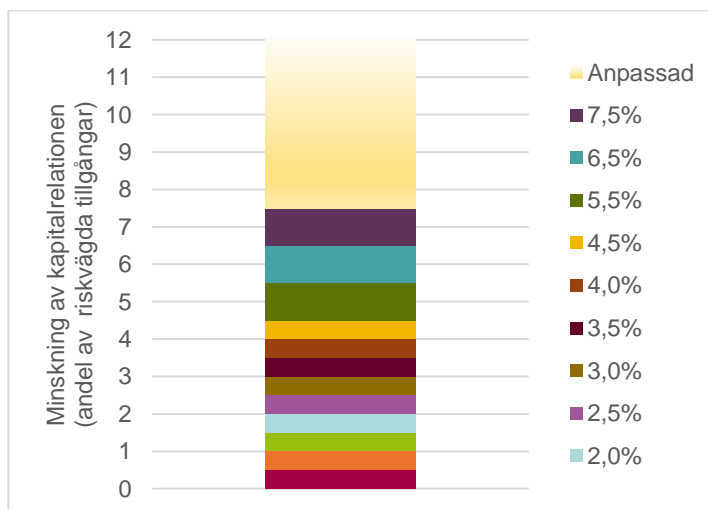
Intervall för den riskbaserade vägledningen

Diagram 2 åskådliggör de olika intervall som FI avser placera bankerna i vad gäller riskviktade termer. Stegen upp till nivån 4,5 procent är 0,5 procentenheter och därefter 1,0 procentenhet upp till 7,5 procent. I de fall det sammanvägda utfallet från stresstesterna överstiger den senare nivån och banken därmed placeras i det högsta intervallet kommer vi göra en särskild bedömning för att avgöra vad som är en lämplig nivå.

Om utfallet för en bank exempelvis skulle bli en minskning av kärnprimärkapitalrelationen på 3,8 procent kommer det avrundas till 4,0 procent. Allt annat lika kommer den vägledning som banken underrättas om efter avräkning mot kapitalkonserveringsbufferten (som ligger på 2,5 procent) i detta exempel att uppgå till 1,5 procent.

Att avrunda utfallen på det här sättet gör bland annat att vägledningen blir mer stabil över tid, och ökar också jämförbarheten mellan olika banker. Det avspeglar också att resultatet av stresstestet är FI:s bästa bedömning av vad som kan hända i en hypotetisk stressituation, men inte en exakt prognos om ett framtida utfall. Vad gäller *Bankföreningens* och *Finansbolagens Förenings* synpunkt om att intervallen är för stora anser FI att de steg som framgår av diagrammen 2 och 3 är väl avvägda och genererar instituttspecifika resultat. I fråga om hur avrundningen bör göras speglar valet en allmän försiktighetsprincip.

Diagram 2 Intervall för den riskbaserade vägledningen

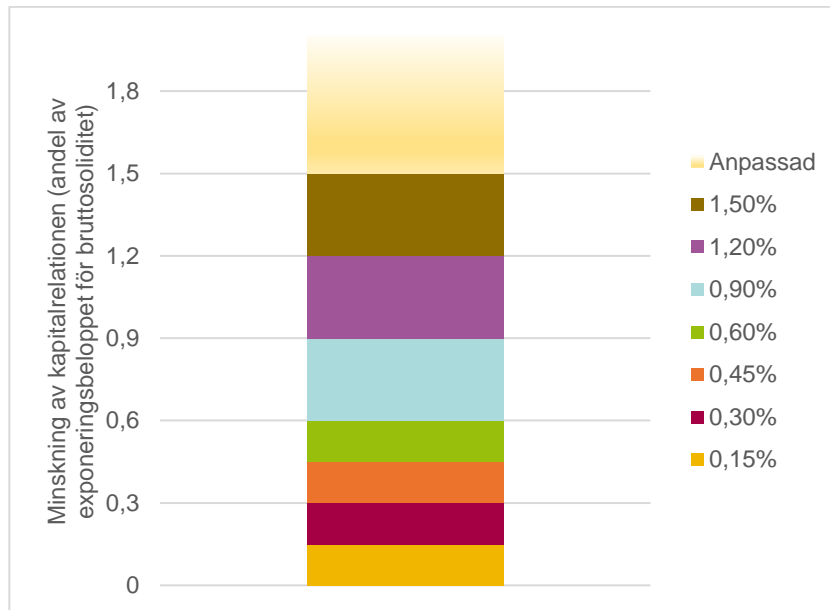

Källa: FI.

Intervall för bruttosoliditetsvägledning

Diagram 3 åskådliggör de intervall som FI avser placera bankerna i sett till bruttosoliditet. Stegen upp till nivån 0,6 procent är 0,15 procentenheter, och därefter 0,3 procentenheter upp till 1,5 procent. I de fall det sammanvägda utfallet från stresstesterna överstiger 1,5 procent och banken därmed placeras i det högsta intervallet kommer FI göra en särskild bedömning för att avgöra vad som är en lämplig nivå. Diagram 3 Intervall för bruttosoliditetsvägledningen

Diagram 3 Intervall för bruttosoliditetsvägledningen

Källa: FI.

2.3 Prövning av andra bedömningsgrunder

FI:s ställningstagande: Behovet av en pelare 2-vägledning ska som utgångspunkt bedömas utifrån den känslighetsbaserade stresstestmetodens utfall. Utfallet kan kompletteras med ytterligare bedömningsgrunder för att kunna väga in andra aspekter som inte nödvändigtvis återspeglas av detta stresstest och för att kunna justera för utfall som av något skäl kan framstå som orimliga.

Vid sidan om den känslighetsbaserade stresstestmetodens utfall avser FI därför att i ett separat led pröva en rad andra och delvis kvalitativa bedömningsgrunder och aspekter. I förekommande fall kommer vi även att beakta två ytterligare kvantitativa bedömningar i form av ett makrobaserat stresstest utfört av FI och det stresstest som leds av EBA.

2.3.1 Inkomna remisspunkter

Bankföreningen efterfrågar ytterligare tydlighet och detaljer kring vilka typer av bedömningar FI kan komma att göra i den kvalitativa bedömningen.

Swedish Fintech Association anser att FI överlag lämnar mycket utrymme för kvalitativa bedömningar i sin metod och att myndigheten inte är tillräckligt öppen med vilka bedömningsgrunder den kommer att använda. Det menar organisationen kan leda till osäkerhet och risk för godtycklighet i bedömningen. För nya aktörer och bolag med icke-traditionella affärsmodeller behöver hänsyn tas till fler kvalitativa bedömningsgrunder för att ett rättvisande utfall ska kunna ges. Detta bland annat mot bakgrund av EBA:s stresstest och det makrobaserade stresstestet endast tillämpas på de större bankerna. *Swedish Fintech Association* efterlyser också mer klarhet om i vilken mån FI avser att ta bankernas egna interna stresstester i beaktande.

2.3.2 Skälen för FI:s ställningstagande

Kvalitativa bedömningsgrunder

FI anser att det varken är lämpligt eller möjligt att mekaniskt förlita sig på resultatet av ett visst stresstest. Det kvantitativa utfallet måste granskas och vid behov kompletteras med andra bedömningsgrunder och aspekter.

Det är inte möjligt för FI att ange alla de andra bedömningsgrunder som kan komma att ingå i detta steg. Det skulle dock kunna handla om sådant som inte ingår i den känslighetsbaserade stresstestmetoden, men som har bäring på bankens stresskänslighet, exempelvis om det skett stora förändringar i en banks affärsmodell eller balansräkning som inte har fångats upp i inrapporterad data, eller att de risker som banken främst är utsatt för inte fångas av stresstestet. Likaså kan stora inslag av komplicerade riskreduceringstekniker, såsom värdepapperiseringar och kreditgarantier, behöva vägas in. Stora inslag av förvärvade fordringar och överlikviditet kan också vara skäl till en ytterligare bedömning. Det kan också bli aktuellt att titta närmare på utfallen för en bank med exceptionellt god eller dålig lönsamhet. I den mån bankens interna modeller har brister som lett till kapitalpåslag kan detta också behöva prövas inom ramen för en kvalitativ bedömning. FI kan i detta led också komma att ta hänsyn till det stresstest som banken gör i sin egen interna kapitalutvärdering liksom dess kapitalplaneringsförmåga. Det kan också bli relevant att väga in andra aspekter än dessa exempel.

Makrobaserad stresstestmetod

FI använder makrostresstester som ett verktyg för att bedöma enskilda bankers motståndskraft, men också stabiliteten i det finansiella systemet. Under de senaste åren har vi tagit fram ett antal modeller för olika delar av bankernas resultat, balansräkningar och riskvägda tillgångar. Modellerna har sammanfogats till en metod.¹¹ I syfte att bedöma lämplig pelare 2-vägledning

---

¹¹ Se promemorian ”Makrobaserade stresstester av svenska banker: resultat och metod hösten 2020” (FI dnr 20-22103), november 2020, FI, för en beskrivning av modellen i sin helhet liksom det scenario som den aktuella versionen tar sin utgångspunkt i.

kommer vi även att beakta utfallet från den makrobaserade stresstestmetoden för berörda banker (i första hand de större bankerna, se nedan).

Metoden liknar på flera sätt den känslighetsbaserade stresstestmetoden. Men den skiljer sig såtillvida att den tar sin utgångspunkt i ett svårartat hypotetiskt makrofinansiellt scenario. På samma sätt som den känslighetsbaserade stresstestmetoden, tar den makrobaserade metoden sikte dels på förluster för bankerna och förändringar i deras balansräkningar, dels på deras huvudsakliga inkomstposter. Dessa relateras till utvecklingen för olika makrovariabler med framför allt historiska relationer, men även utifrån vissa antaganden, för att se hur kapitalkvoterna påverkas, både i riskvägda termer och i bruttosoliditetstermer.

Metoden, och de olika delmodellerna, har utvecklats med utgångspunkt i aggregerad portföljdata som storbankerna har rapporterat till FI i den regelstyrda periodiska inrapporteringen, och till viss del även från andra källor.

Den makrobaserade stresstestmetoden kan för närvarande tillämpas på kategori 1- och vissa kategori 2-banker. FI har för avsikt att över tid kunna utvidga metoden till de flesta bankerna i kategorierna 1 och 2.

EBA:s stresstestmetod

EBA leder och samordnar vart annat år stresstester av de största bankerna i EU. Testet är av så kallad ”bottom-up”-karaktär. Det vill säga bankerna själva utför många av beräkningarna men utifrån en konsekvent metod och ett makrofinansiellt scenario som tas fram i en EU-gemensam process. Tillsynsmyndigheterna inom EU ansvarar för kvalitetsgranskning av resultatet.

Stresstestet syftar till att bedöma vilken inverkan olika typer av stress har på bankernas kapitaltäckning. De banker som ingår i testet estimerar påverkan på kreditrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk samt på deras huvudsakliga inkomstposter utifrån det svårartade scenario som Europeiska systemrisknämnden (ESRB) bestämmer.¹²

FI har för avsikt att beakta utfallet från EBA:s stresstest vid bedömningen av lämplig pelare 2-vägledning. Under 2021 kommer testet att kunna tillämpas på kategori 1- och vissa kategori 2-banker.

3 Användning av det kapitalutrymme som skapas genom pelare 2-vägledningen

Det är av stor vikt att buffertkapital går att använda i praktiken. Genom att buffertarna fungerar som en krockkudde, får banken tid och möjlighet att

---

¹² Se EBA (2020), ”EBA publishes the methodology for the 2021 EU-wide stress test”, november 2020, <https://eba.europa.eu/eba-publishes-methodology-2021-eu-wide-stress-test>, för mer information om den senaste versionen av stresstestet.

återhämta sig från finansiella påfrestningar. Med pelare 2-vägledningen kan FI agera både utifrån en enskild banks situation, men också utifrån flera olika bankers situationer. FI kan minska vägledningens storlek, om exempelvis de risker som har föranlett att vi underrättar banken om vägledningen har materialiserats. Vi kan också agera kommunikativt, exempelvis genom att under generellt stressade perioder kommunicera hur vi avser att agera om vägledningen inte längre skulle uppfyllas.

Kapital är i sig användbart, men bankens möjligheter att underskrida kapitalkraven utan att FI bedömer att banken har fallerat, eller sannolikt kommer att falla, minskar ju längre ner i kapitalkravets delar banken befinner sig. Pelare 2-vägledningen är placerad ovanpå minimikraven och det kombinerade buffertkravet och till skillnad från brott mot det kombinerade buffertkravet är brott mot vägledningen inte förenade med några automatiska restriktioner vad gäller exempelvis utdelning eller kupongbetalningar på primärkapitalinstrument. I praktiken innebär det att FI har ett stort handlingsutrymme att agera utifrån den specifika situationen om vägledningen inte är uppfylld. Det handlingsutrymmet kommer FI alltså att nyttjas för att ge banken tid för återhämtning, när det finns förutsättningar till det.

3.1.1 Inkomna synpunkter

Bankföreningen och Finansbolagens Förening välkomnar FI:s ställningstagande i denna del.

4 Offentliggörande

Som tidigare har meddelats avser FI att offentliggöra en pelare 2-väglednings storlek samt den ansats som används för att fastställa den.

4.1 Pelare 2-vägledningens storlek

FI offentliggör redan i dag varje kvartal promemorian ”De svenska bankernas kapitalkrav” för banker som tillhör tillsynskategorierna 1 och 2. Promemorian redovisar nivåerna på bankernas kapitalkrav och kapitalbas på gruppnivå, där det finns en sådan, och annars på solonivå vid utgången av respektive kvartal.¹³

FI avser att på samma sätt som för minimikraven, pelare 2-kraven och buffertkraven offentliggöra de nivåer som följer av pelare 2-vägledningarna för de större bankerna. Syftet är att ge en fullständig bild av de totala kapitalkraven. Det är också den praxis som fram till nu har tillämpat avseende de obeslutade pelare 2-kraven. Därmed kommer andra aktörer kunna avgöra om en bank opererar med ett kapital som överstiger eller understiger den kapitalnivå som den har underrättats om genom en vägledning. Med ett offentliggörande blir det också tydligt hur mycket kapital banken väljer att

---

¹³ Se promemorian ”De svenska bankernas kapitalkrav, första kvartalet 2021” (FI Dnr 21-12926), 25 maj 2021, FI, för mer information samt den senast publicerade versionen.

hålla utöver de totala kapitalkraven. FI avser därför att offentliggöra de vägledningar som bankerna underrättats om, utöver de övriga kraven, primärt för de större banker som redan i dag omfattas av FI:s kvartalsvisa offentliggörande.

4.2 FI:s metoder

FI kommer att bedöma lämplig pelare 2-vägledning i samband med att en ÖUP görs för respektive bank. Vidare avser vi att i möjligaste mån redogöra för de metoder som används för att komma fram till vad som är en lämplig storlek på pelare 2-vägledningen.

Den här promemorian redogör för den övergripande ansatsen samt den känslighetsbaserade stresstestmetoden. För de två andra metoderna redovisas det makrobaserade stresstestet på FI:s webbplats och EBA:s metod för stresstest finns på EBA:s webbplats.

När det gäller de känslighetsbaserade och makrobaserade stresstesten har FI också för avsikt att i samband med bankernas ÖUP:er slutförs även publicera en kalibreringspromemoria där de numeriska variabler som har ingått i det aktuella årets tester kommer att redogöras för mer i detalj. Detta eftersom den exakta kalibreringen kan komma att skilja sig något från år till år.

5 Förslagets konsekvenser

Pelare 2-vägledningen är en del av de regelverksändringar om bankernas kapitaltäckning som genomförs från och med 2021. FI redogjorde i kapitalkravspromemorian för de samlade förändringarnas konsekvenser och den bedömningen gäller alltjämt, både vad gäller effekten för de berörda företagen och för FI.

5.1 Konsekvenser för bankerna

FI bedömer att pelare 2-vägledningen för de flesta banker kommer att uppgå till 1,0–1,5 procent av de riskvägda tillgångarna och 0,2–0,5 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditet. Nivåerna kan komma att variera mellan olika banker och kan bli lägre eller högre än vad dessa intervall anger.

Sett i ljuset av de samlade förändringar som följer av bankpaketets genomförande står FI fast vid sin bedömning att det totala riskbaserade kapitalkravet inte kommer att förändras i någon större utsträckning för de största bankerna. För huvuddelen av de övriga bankerna kan de riskbaserade kraven komma att öka med 5–10 procent, framför allt till följd av att fler banker kommer att få en pelare 2-vägledning jämfört med hur många som har varit ålagda en kapitalplaneringsbuffert.

För vissa banker kan bruttosoliditetskravet och bruttosoliditetsvägledningen bli det i praktiken mest restriktiva kravet. Det är dock inte i första hand en konsekvens av FI:s tillämpning utan följer av det nya regelverket.

5.2 Konsekvenser för FI

Tillämpningen av pelare 2-vägledningen kommer att medföra ett merarbete för FI, bland annat till följd av att bedömningar kommer att behöva göras för fler banker än vad som har varit fallet med den i sammanhanget jämförbara kapitalplaneringsbufferten. FI bedömer dock att merkostnaden huvudsakligen kommer att rymmas inom de befintliga ramarna.

Bilaga

Den känslighetsbaserade stresstestmetodens nuvarande utformning

Den känslighetsbaserade stresstestmetoden är uppdelad i övergripande metodval och i en specifik kalibrering av riskparametrar. FI utvecklar och förfinar testet kontinuerligt. Denna bilaga redogör översiktligt för testets huvudsakliga utformning.

Övergripande metodval

Stresstestet avser ett treårigt förlopp och konstrueras genom förändringar i olika riskparametrar och där den största påfrestningen tillförs företagen under det första året. Något underliggande makroekonomiskt scenario finns inte men kalibreringen av riskparametrarna är avsedda att motsvara en svår men inte osannolik finansiell påfrestning. Riskparametrarna kan bland annat innefatta förändringar i följande:

- Marknadsräntor, kreditspreadar, valutakurser och tillgångspriser.
- Kreditförluster och riskvägda tillgångar.
- Operativa förlusthändelser.
- Provisionsintäkter och provisionskostnader, men också andra viktiga intäcks- och kostnadsposter.

Utfallen kommer som utgångspunkt att beräknas genom en så kallad top-down-ansats, det vill säga beräkningarna utförs av FI. Data som ligger till grund för beräkningarna utgörs i stor del av den som bankerna rapporterar in i den periodiska inrapporteringen. I viss utsträckning kommer data också att tas in i andra sammanhang, exempelvis i de löpande riskgenomgångar som FI har med bankerna.¹⁴

Stresstestet utgår från ett startläge med balansräkning, resultaträkning och kapitalstatus från bankernas inrapporterade finansiella data från det föregående året, alternativt de senaste föregående åren. Sammansättningen av tillgångar och skulder hålls generellt sett konstant, men en viss tillväxt av tillgångar och skulder kommer att ingå i kalibreringen där så är motiverat. FI avser exempelvis att göra ett antagande om att i första hand kategori 1-bankerna ersätter delar av de icke-finansiella storföretagens förfallande marknadsfinansiering genom befintliga kreditfaciliteter. För framför allt mindre, snabbväxande banker kan det också bli relevant att bedöma den

---

¹⁴ Även en särskild informationsinhämtning kan behövas för att bedöma aspekter av framförallt kreditrisk och marknadsrisk, till exempel intjäningsrisk avseende räntenetto och förändringar av värden på marknadstillgångar, som inte framgår av tillgänglig information.

framtida tillväxten, och bedömningen av den underliggande intjäningen utgår då från flerårig historisk data.

Utfallet i relation till den riskvägda vägledningen bestäms som den största minskningen av kärnprimärkapitalkvoten i stress under den treåriga period som stresstestet omfattar, och utfallet i relation till bruttosoliditetsvägledningen motsvarar den största minskningen av bruttosoliditetskvoten under samma period.

Förändringen av totalresultatet efter skatt och utdelning motsvarar förändringen av kärnprimärkapitalet. Om företagen gör vinst görs avdrag för skatt enligt gällande bolagsskatt och om det finns en offentliggjord utdelningspolicy antas att utdelning görs i linje med denna.

Specifik kalibrering för banker i tillsynskategori 1 och 2

Nedan redogörs närmre för några metodval som är specifika för bankerna i tillsynskategorierna 1 och 2.

Stress av intjäningen

Stress av den underliggande intjäningen påverkar framför allt räntenettet, provisionsnettot och det finansiella nettoresultatet. Förändringen av räntenettet baseras på förändring av marknadsräntor och räntemarginaler. För provisionsnettot och finansnettot kommer bedömningen i huvudsak baseras på schablonantaganden. Liknande antaganden kommer vara nödvändiga för att bedöma övriga intjäningskällor, såsom leasingintäkter, erhållna utdelningar och intäkter från investeringar och samriskföretag.

Förändringar av nettopensionstillgångar som reserverats till förmånsbestämda pensionsplaner påverkar bankernas kapitalbas genom övrigt totalresultat. Pensionstillgångar utvecklas i linje med värden på tillgångar och skulderna påverkas av förändringar av räntenivåer genom diskonteringsräntan.¹⁵

Kreditförluster och andra oväntade förluster

FI avser att kalibrera kreditförlustnivån utifrån de kreditriskdata som företagen med tillstånd att använda intern modell för att bedöma sitt kapitalbehov för kreditrisk i pelare 1 rapporterar in till myndigheten. Bedömningen kan även påverkas av redovisade historiska förluster för de svenska bankerna. Vi kan också komma att använda information från analys av mikrodata för hushåll och företagsexponeringar som vi har tillgång till eller kommer att få tillgång till i framtiden. De förlustkvoter (kreditförlustnyckel) som används är i huvudsak bankspecifika för storbankerna och aggregerade för kategori 2 och övriga institut i kategori 1.

---

¹⁵ FI kan ta hänsyn till bankernas antaganden för diskonteringsräntan, men också göra aktuariella antaganden, till exempel som avser framtida inflation.

Bedömning av operativa förluster kalibreras mot en viss andel historiska nettointäkter.

Stress av tillgångar och skulder på balansräkningen

Ett antagande görs om en viss tillväxt i balansräkningen hos kategori 1-bankerna i form av ersättning av förfallande marknadsfinansiering hos befintliga storföretagskunder. Antagandet baseras på att bankerna agerar på detta sätt utifrån affärsmissiga skäl, exempelvis för att bevara långvariga kund- och investerarrelationer, för att minimera ryktesrisk eller för att minska en potentiellt större förlust på redan givna krediter genom viss ytterligare utlåning för att hjälpa kunden igenom en finansiellt utmanande situation.

Stress av riskvägda tillgångar

Utöver påverkan från balansräkningens sammansättning kan de riskvägda exponeringarna för kreditrisk påverkas av förändringar i olika riskparametrar. Riskvikterna ökar på grund av kreditriskmigration för de portföljer där kreditrisken kapitaltäcks med interna modeller. Ökningen av det riskvägda exponeringsbeloppet dämpas genom tillämpningen av riskviktsgolvet för svenska bolån i pelare 1, men kommer också att påverkas av införandet av riskviktsgolvet för kommersiella fastighetsexponeringar.

Riskvägda tillgångar kan påverkas om redovisningsvalutan försvagas. Vidare tilldelas förfallna kreditexponeringar noll i riskvikt för kreditportföljer där företagen har tillåtelse att använda en intern modell.

Specifik kalibrering för banker i tillsynskategori 3 och 4

Den föreslagna metoden för bankerna i kategori 3 och 4 utgår från den som tillämpas på bankerna i kategorierna 1 och 2, men med vissa förenklingar. Det beror delvis på att vissa risker är mindre relevanta för banker med mer begränsad affärsmodell jämfört med de större bankerna. Till exempel förväntas modellen inte innebära någon ökning av det riskvägda exponeringsbeloppet för kreditrisk för banker som inte tillämpar interna modeller. Pensionsrisken bedöms också vara liten.

Metoden för stress av intjäningen är snarlik den för de större företagen eftersom den i stor utsträckning baseras på periodisk rapporteringsdata. Eftersom framför allt de mindre företagen har stora variationer i intjäningen över tid finner FI det dock rimligt att bedöma den underliggande intjäningen som ett genomsnitt över flera tidigare år (beroende på tillgång på data). Eftersom några banker i kategorierna 3 och 4 har betydande leasingverksamhet kommer denna också att stressas explicit.

För vissa mindre bolag, framför allt de som har stor andel konsumentkreditlån med hög risk i sin utlåning, behöver kalibreringen av kreditförlustnivån justeras jämfört med de större bankerna.